

МІСЦЕ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ В МОНІТОРИНГУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

О.М. Мальцев^а, О.С. Мельникова^б

^аМакіївська міська рада, вул. Советська 1, 86157, м. Макіївка, Україна

^бДонбаська національна академія будівництва і архітектури,
вул. Державіна 2, 86123, м. Макіївка, Україна.

E-mail: makrada@makeevka.dn.ua, Sana09@mail.ru

Отримана 15 липня 2005; прийнята 5 вересня 2005

Анотація. У статті розглянуті мета, завдання і зміст процесу проведення моніторингу реалізації стратегії соціально-економічного розвитку м. Макіївки. Здійснити моніторинг можливо завдяки створенню інформаційно-координаційного управління, яке повинне забезпечити прямий і зворотній зв'язок між учасниками реалізації стратегії. Також в статті визначається місце економічної діагностики в корегуванні стратегічних цілей розвитку міста.

Ключові слова: економічна діагностика, моніторинг, стратегія, інформаційне забезпечення, соціально-економічний розвиток, цілі.

МЕСТО ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДИАГНОСТИКИ В МОНИТОРИНГЕ РЕАЛИЗАЦИИ СТРАТЕГИИ

А.Н. Мальцев^а, О.С. Мельникова^б

^аМакеевский городской совет, ул. Советская 1, 86157, г. Макеевка, Украина

^бДонбасская национальная академия строительства и архитектуры,
ул. Державина 2, 86123, г. Макеевка, Украина.

E-mail: makrada@makeevka.dn.ua, Sana09@mail.ru

Получена 15 июля 2005; принята 5 сентября 2005

Аннотация. В статье рассмотрены цель, задание и содержание процесса проведения мониторинга реализации стратегии социально-экономического развития г. Макеевки. Осуществить мониторинг возможно благодаря созданию информационно-координационного управления, которое должно обеспечить прямую и обратную связь между участниками реализации стратегии. Также в статье определяется место экономической диагностики в корректировке стратегических целей развития города.

Ключевые слова: экономическая диагностика, мониторинг, стратегия, информационное обеспечение, социально-экономическое развитие, цели.

THE PLACE OF ECONOMIC DIAGNOSTICS IN MONITORING REALIZATION OF STRATEGY

O.M. Maltsev^a, O.S. Melnikova^b

^a*Makiyivka city council, Sovetska str.1, 86157, Makiyivka, Ukraine*

^b*Donbass National Academy of Civil Engineering and Architecture,
Derzavin str., 86123, Makiyivka, Ukraine.*

E-mail: makrada@makeevka.dn.ua, Sana09@mail.ru

Received July 15, 2005; accepted September 5, 2005

Abstract. The purpose, task and maintenance of the process of monitoring strategy realization of socio-economic development of Makiyivka are considered. It is possible to carry out the monitoring due to creation of information-coordination management that must provide connections between the participants of strategy realization. The place of economic diagnostics in adjustment of strategic aims of the city development is determined.

Key words: economic diagnostics, monitoring, strategy, informative providing, socio-economic development, aims.

Актуальність даного питання визначається необхідністю здійснення контролю і координації інформаційних потоків, проектів і програм, що передбачаються стратегічними документами соціально-економічного розвитку міста.

Метою статті є визначення завдань і заходів, які розкривають хід проведення моніторингу стратегії і розкривають роль інформаційного забезпечення, економічної діагностики в його організації.

Окремі питання організації моніторингу стратегій знайшли відображення в роботах вітчизняних і зарубіжних авторів: Жукова Д.М., Оситнянко А.П., Полуянова В.П., Салливан А., Єгорова І.Т., Юр'євої А.Н., Стольберга Ф.В.

Питання економічної діагностики були висвітлені в роботах Бердникова Т.Б., Глазова М.М., Грачова А.В., Євдокимової Н.М., Кириєнко А.В., Зуб А.Т., Клейнера Г.Б., Смоляк С.А., Ковалева А.П.

Головними завданнями моніторингу здійснення заходів стратегії має стати збір, узагальнення і періодичний аналіз показників діяльності господарчого комплексу і стану соціальної сфери міста.

Для моніторингу повинна бути розроблена система критеріїв і процедура оцінки інвестиційного потенціалу підприємств, а також комплекс заходів підтримки інвестиційних проектів.

Необхідно організувати проведення маркетингових досліджень із одночасним залученням наукових організацій до експертизи і вирішення проблем науково-технічного супроводження інвестиційних проектів підприємств.

Безпосередньо моніторинг буде здійснювати відповідний координуючий орган при міському виконкомі (а на рівні області — при обласній державній адміністрації) — інформаційно-координаційне управління реалізацією стратегії соціально-економічного розвитку міста, а саме — відділ моніторингу. Цей відділ має поєднувати функції прес-служби, прес-центру, управління з питань громадських зв'язків, прес-бюро, завдяки чому територіальна громада постійно буде мати інформацію про результати впровадження стратегії. Крім того, даний відділ за допомогою анкетування, проведення днів відкритих дверей, гарячих ліній та інших заходів спілкування із населенням буде отримувати зауваження, пропозиції, питання від мешканців міста, і таким чином, забезпечувати зворотній зв'язок із територіальною громадою міста.

Зазначені дії будуть виконуватися завдяки повному інформаційному забезпеченню ходу реалізації стратегії соціально-економічного розвитку міста.

Перетворення в життя стратегічних напрямків соціально-економічного розвитку міста вимагає покращення підходів до управління

соціально-економічними процесами, глибокої координації діяльності органів влади і місцевого самоврядування, комплексного підходу, узгодженості заходів і механізмів відносно забезпечення реформування галузей економіки і соціальної сфери, розширення соціальної бази ринкових перетворень, забезпечення їх підтримки широкими масами населення і розробки конкретних заходів на всіх рівнях (в області, містах, районах, на підприємствах і в організаціях) відносно їх виконання.

З цією метою передбачається впровадження і проведення інформаційного моніторингу соціальних і економічних процесів розвитку міста.

Необхідно створити постійно діючу систему інформування, координації, аналізу і оцінки, контролю реалізації виконавцями окремих положень стратегії розвитку міста.

Для виконання зазначених організаційних заходів існує необхідність створення Управління реалізацією стратегії соціально-економічного розвитку міста (рис. 1).

Для реалізації стратегії розвитку міста необхідно постійно отримувати і обробляти інформацію про виконання окремих заходів з її виконання, а також доводити окремі позиції до учасників.

У складі управління доцільно було б виділяти інформаційні відділи, зокрема: інформаційно-аналітичний підрозділ і відділ моніторингу. До інформаційних відділів Управління будуть спрямовуватися потоки потрібних даних про діяльність окремих органів в ході виконання стратегії розвитку міста. Крім того, до їх функцій входить: проведення теле- і радіотрансляцій, друкування статей в засобах масової інформації, винесення на розгляд Координаційної ради пропозицій відносно реалізації стратегічних завдань, систематизація (узагальнення, аналіз, обробка), а також доведення результатів вивчення наданої інформації до виконавців стратегічних рішень по місту.

Практично реалізувати заходи із інформаційного забезпечення реалізації стратегії можна шляхом використання інформаційних комунікацій і застосування корпоративних інформаційних систем, а також залучаючи ресурси Інтернет та Інтранет. Такий підхід забезпечить прямий і зворотній зв'язок між координаційним центром, тобто Управлінням стратегією, і виконавцями стратегічних рішень, скоригує потоки інформації, дозволить виключити їх повторювання і неоднорідність.

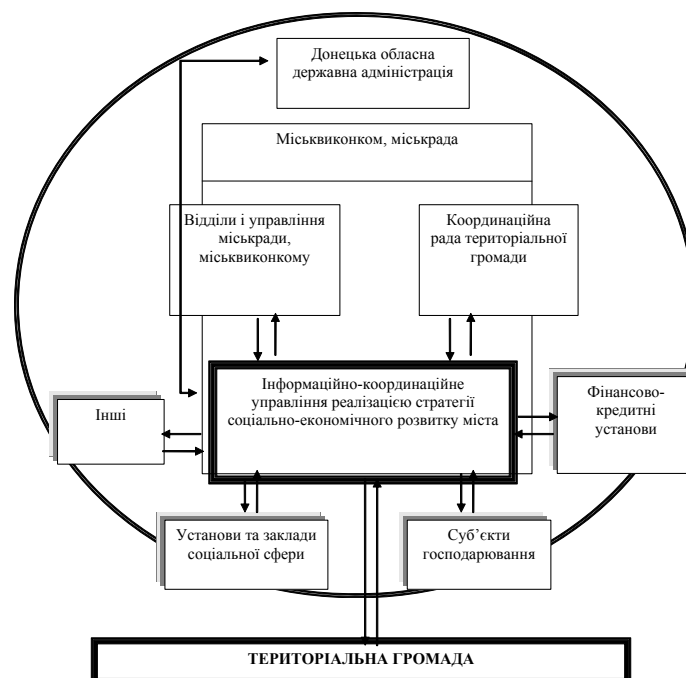

Рисунок 1. Схема інформаційно-організаційних зв'язків Управління реалізацією стратегії розвитку м. Макіївка [2]

Останнім часом в Україні достатньо активно розпочався процес впровадження корпоративних інформаційних систем (КІС), які базуються на клієнт-серверній архітектурі. Ці системи поступово витісняють традиційні автоматизовані системи управління (АСУ), тому що у більшій мірі відповідають вимогам сучасного менеджменту та є більш ефективними з позиції користувача.

Корпоративна інформаційна система — це інформаційна система, яка підтримує автоматизацію функцій управління і постачає інформацію для прийняття управлінських рішень. В ній реалізована управлінська ідеологія, яка поєднує бізнес стратегію і прогресивні інформаційні технології.

Сьогодні на ринку програмних продуктів України пропонується більше десятка зарубіжних та декілька вітчизняних зразків корпоративних інформаційних систем. До найвідоміших в Україні корпоративних інформаційних систем, які вже знайшли свою апробацію на вітчизняних суб'єктах господарювання, належать SAP R/3, Scala 5, Oracal Application, Ваan-IV, ГАЛАКТИКА [1].

Діюча КІС забезпечує інформаційну прозорість, формує єдиний інформаційний простір, який поєднує інформаційні потоки, що спрямовуються від координаційного центру і до нього, містить дані про виконавців і підготовлює необхідні повідомлення для всіх рівнів управління реалізацією стратегії.

Таким чином, управління інформаційними потоками можливо здійснювати через запропонований центр, який буде тісно співпрацювати із центром моніторингу.

Основою моніторингу і контролю реалізації повинні бути щорічні програми соціально-економічного розвитку міста, а також щорічні програми та плани науково-технічного і інноваційного розвитку міста. Крім того, доцільно враховувати такі позиції:

- забезпечення відкритості, гласності діяльності органів державної влади і місцевого самоуправління;
- здійснення заходів щодо участі громадян і громадських об'єднань в діяльності органів влади та місцевого самоуправління;
- забезпечення широкої інформованості населення відносно рішень, які приймаються

органами влади щодо вирішення соціальних і економічних питань;

- широке і об'єктивне висвітлення у засобах масової інформації змісту стратегії розвитку, хода її виконання, зокрема шляхом розширення і удосконалення надання в мережі Інтернет об'єктивної інформації відносно змін в соціально-політичній, економічній, освітянській, правовій, науково-технічній ситуації у місті;
- створення ефективної системи взаємної інформації між органами державної влади і місцевого самоуправління, як по горизонталі, так і по вертикалі, відносно ходу реалізації стратегії розвитку, шляхом вирішення проблемних питань;
- пропаганда загальноміського, обласного і державного значення стратегії розвитку.

Функціонально ці позиції надаються на рис. 2.

Оскільки головне завдання здійснення моніторингу спрямоване на забезпечення ефективного контролю за ходом виконання стратегії, окремою ланкою доцільно виділяти місце економічної діагностики і формуванні сталого розвитку міста.

Наступним моментом можуть стати новітні підходи до процесу планування розвитку і вирішення проблем міста, які виявлені в ході діагностики та будуть відтворені у розробці стратегічного плану на тривалу перспективу.

Стратегічний план направлений на пошук нових ресурсів і джерел розвитку, для того, щоб адаптуватися до умов, які постійно змінюються (рис. 3.).

Стратегія — це генеральна комплексна програма дій, яка визначає пріоритетні для міста проблеми, його місію, головні цілі та заходи з їх відтворення. Основні етапи стратегічного планування із додаванням процесу діагностики, як необхідного елементу, зображені на рис. 4.

Таким чином, економічна діагностика дозволяє скорегувати у короткотерміновому часі цілі, які встановлені на 10-15 років. Цей процес дозволяє здійснити позитивні зрушення в економіці і соціальній сфері, забезпечити стабільність і однонаправленість дій всіх зацікавлених осіб в розвитку міста. На відміну від планів та програм соціально-економічного розвитку, що використовуються сьогодні, стратегічний план передбачає пошук нових, нетрадиційних джерел розвитку.

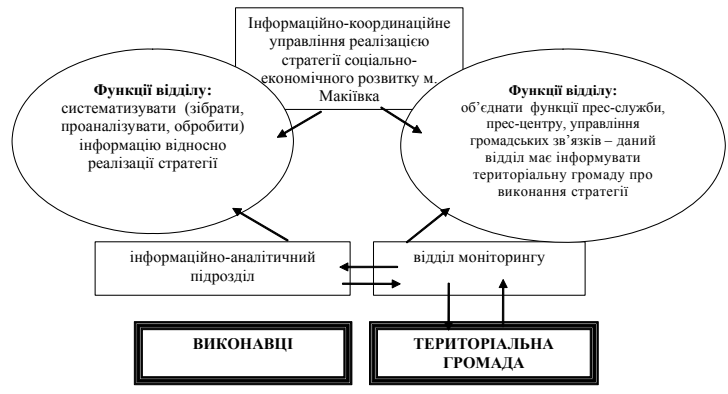

Рисунок 2. Структурно-логічна схема прямих і зворотних зв'язків відділів управління із виконавцями та територіальною громадою

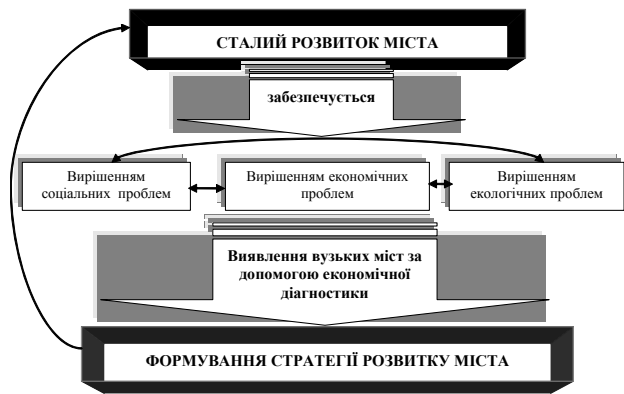

Рисунок 3. Місце економічної діагностики в формуванні сталого розвитку міста

Рисунок 4. Основні етапи стратегічного планування із визначенням ролі діагностики підприємств міського господарства

Тому є необхідність у встановленні напрямків і пріоритетів розвитку, оцінці ресурсів, які є у місті, проведенні діагностики ситуації, а вже потім у розробці стратегічного плану.

2. Стратегія соціально-економічного розвитку м. Макіївка до 2015 року // Звіт про виконання госпдоговірної теми № 13 від 13.10.2004/ керівник творчого колективу Амідан В. Н. : Макіївка. - ДонНАБА. - 2005. - с. 250.

Література

1. Новикова І. В. Програмне інформаційне забезпечення системи контролінгу // Актуальні проблеми економіки. - 2002. - №9.

Мальцев Александр Николаевич — Макеевский городской голова. Научное направление: стратегическое планирование развития территорий, исследование показателей качества жизни и их мониторинг.

Мельникова Оксана Сергеевна — аспирант Донбасской национальной академии строительства и архитектуры, начальник студенческого научно-проектного центра "Бизнес-эксперт". Научное направление: экономическая диагностика деятельности предприятия как основа эффективного управления экономикой города.

Мальцев Олександр Миколайович — макіївський міський голова. Науковий напрямок: стратегічне планування розвитку територій, дослідження показників якості життя та їх моніторингу.

Мельникова Оксана Сергіївна — аспірант Донбаської національної академії будівництва і архітектури, голова студентського науково-проектного центру "Бізнес-експерт". Науковий напрямок: економічна діагностика діяльності підприємства як засада ефективного управління економікою міста.

Maltsev Oleksandr Mykolayovych — Mayor of Makeevka. Scientific direction: strategic planning of development of territories, research of parameters of quality of life and their monitoring.

Melnykova Oksana Sergiyivna — post-graduate of department of economics of enterprises of the Donbass National Academy of Civil Engineering and Architecture, the chief of a student's science-design "Business-expert" centre. Scientific direction: economic diagnostics of activity of the enterprise as a basis of efficient control of the city economy.